

«САБАРАЙ КЭЭМЭЙДЭР»

В.П.

3 №-ДЭЭХ «ҮРҮЙЭЧЭЭН»

ОБО САЙДАР КИИНИН

ИИТЭЭЧЧИТЭ: ПРОТОПОПОВА

Быһаары

Сыала:

1. Умнуллан эрэр сахалыы кээмэйдэри үөрэтии, ыраастык сахалыы санарарга үөрэтии
2. Оҕо билэ – көрө сатыыр баҕатын, өйүн сайыннарыы.

Лото диэн тылы Ожегов С. И. нуучча тылын тылдытыгар маннык быһаарбыт «Лото- игра на особых картах с номерами или картинками, которые закрываются фишками».

Ушаков Д.Н. нуучча тылын тылдытыгар лото диэн тылы маннык быһаарбыт «Лото- азартная игра, состоящая в том, что играющие должны на особых розданных им картах закрывать выкликаемые номера, причем выигравшим считается тот, кто раньше закроет известный ряд цифр на своей карте». Үөһэ этиллибиккэ олобуран маннык быһаарыахха сөп «Лото диэн оонньуу анал нүөмэрдэрдээх эбэтэр хартыыналардаах, кыра ойууларынан сабыллан иһэр. Ойуута барыта сабыллыбыт киһи кыайыылаах тахсар».

Оонньуу быраабылата:

Бу оонньууну оонньоохпут иннинэ эрдэ тарбах сахалыы ааттарын уонна кээмэйдэри үөрэтэбит.

Оонньооччу ахсаана 2 оҕо эбэтэр 2 хамаандаҕа арахсан оонньоохтарын сөп. Лотобут барыта 2 улахан хартыынаттан уонна 12 кыра ойуулартан турар. Кыра карточка айы улахан хартыынаҕа баар курдук кыра ойуулар баалар.

Слайдаҕа (презентацияҕа) бу улахан хартыынаҕа баар курдук ойуулар (кээмэйдэр) тахсан иһэллэр ол ойуу (кээмэй) аатын ааттаабыт оҕо (хамаанда) бэйэтин ойуутун карточканнан сабан иһэр. Ханнык оҕо (хамаанда) барытын түргэнник толорбут ол кыайар.

Бу оонньууну орто уонна улахан бөлөх оҕолоро оонньоохтарын сөп.

*ХАЙА БАҒАРАР ОМУК БЭЙЭТЭ ТУСПА КЭЭМЭЙДЭЭХ УОННА
МЭЭРЭЙДЭЭХ БУОЛАР. САХАЛАР УСТАНЫ, ХАЛЫНГЫ- КЭТИТИ КИҢИ
ЭТИН ЧААҢЫНАН МЭЭРЭЙДИИЛЛЭРЭ. ҮКСҮГЭР КИҢИ ЫТЫҢА УОННА
ТАРБАХТАРА ТУҢАНЫЛЛАР БУОЛАН БУ КЭЭМЭЙДЭРИ «САБАРАЙ
КЭЭМЭЙДЭР» ДИЭН ААТТАНАР.*

1. **Мунур сүөм** – эрбэҕи көнөтүк, онтон сөмүйэҕин ортоку сүһүөбүнэн токууччу тутабын.
2. **Сүөм** – эрбэх төбөтүттэн сөмүйэ төбөтүгэр диэри.
3. **Харыс** - киһи биир сутурууга.
4. **Тутум** – Киһи сутуруугун үрдүгэ
5. **Бөрсүөк** – ортоку тарбаҕы токууччу туттахха икки сүһүөх ыккардынаабы кээмэй.
6. **Тонголох устата-** (хары) тонголохтоох тарбах иккис сүһүөбэр диэри
7. **Уллунах устата** – киһи уллунаҕын устата
8. **Тобук устата** – тобуктан атах тилэбэр диэри
9. **Хардыы** – киһи биир хардыыта (ортотунан 1 м)
10. **Суор холото** – тутумга тойон эрбэҕи өрө туппунт үрдүгэ .
11. **Илии** – тарбах кэтитинэн кээмэй
12. **Былас** - киһи туора ууммут икки илиитэ

Тойон эрбэбим - энэм

Сөмүйэм – эбэм

Ортокум – абам

Аата суобум – ийэм

Ылгын чыкыйа – мин бэйэм

Барыта – мин дьиэ кэргэним

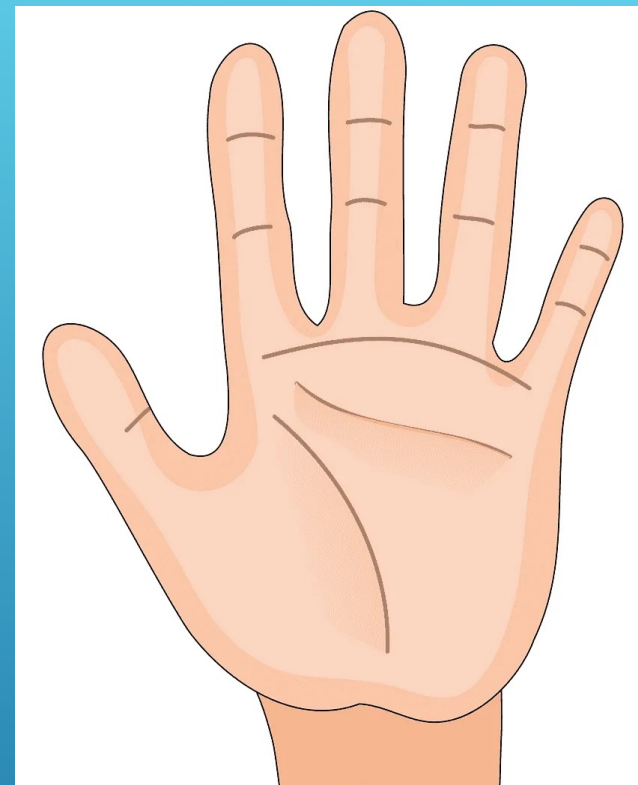
1.ТОЙОН ЭРБЭХ

2.СӨМҮЙЭ

3.ОРТОКУ ТАРБАХ

4.ААТА СУОХ

5.ЫЛГЫН ЧЫКЫЙА

Мунгур сүөм

Сүөм

Харыс

Тутум

Бөрсүөк

Тонолох
устата

Уллунах устата

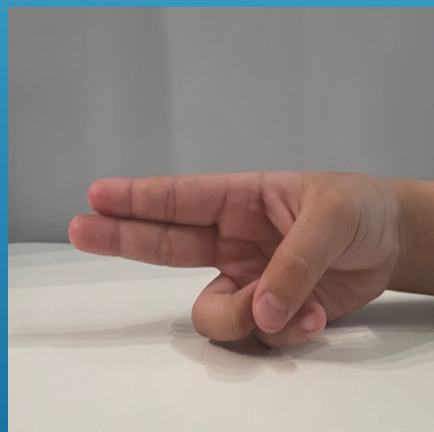
Тобук устата

Харды
(ортотунан 1 м)

Суор
холото(ортотуна
н 15 см)

Илии (1 илии
кээмэйэ)

Былас (150 см)